

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE NEMČICE

2014 - 2020

JÚN 2015

OBSAH :

ÚVOD	4
PREDSTAVENIE ZÁKLADNÝCH POJMOV	5
OBSAH A CIEĽ PROGRAMU	7
ANALYTICKÁ ČASŤ	8
ANALÝZA REGIÓNU	8
Všeobecná charakteristika	8
Prírodné podmienky	9
Demografické pomery	11
Historicko – kultúrne hodnoty obce	13
ANALÝZA HOSPODÁRSTVA	15
Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel	15
Lesné hospodárstvo	15
Ostatné časti hospodárstva	16
Stavebníctvo a bytová výstavba	16
Cestovný ruch	17
ANALÝZA INFRAŠTRUKTÚRY	18
Technická infraštruktúra	18
Doprava	18
Vodovod, kanalizácia a plynovod	20
Elektrická sieť, pošta a telekomunikácie	21
Sociálna infraštruktúra	22
Základná vybavenosť	22
Školstvo, kultúra a šport	22
Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	22
Služby	23
ANALÝZA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	24
STRATEGICKÁ ČASŤ	27
VÍZIA	27
STRATEGICKÉ CIEĽE	28
Technická infraštruktúra	28
Sociálna infraštruktúra	29
Školstvo, kultúra a šport	31
Podnikanie a služby	32
Cestovný ruch	34
Životné prostredie	36
PROGRAMOVÁ, REALIZAČNÁ A FINANČNÁ ČASŤ	39
AKČNÝ PLÁN AKTIVÍT OBCE NA ROKY 2014-2020	39
Prioritné aktivity obce	40
Akčné plány podľa oblastí	43
Akčný plán v oblasti technickej infraštruktúry	43
Akčný plán v oblasti sociálnej infraštruktúry	45
Akčný plán v oblasti školstva, kultúry a športu	46
Akčný plán v oblasti podnikania a služieb	47
Akčný plán v oblasti cestovného ruchu	49
Akčný plán v oblasti životného prostredia	51
ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE AKTIVÍT	54
MONITOROVANIE A HODNOTENIE REALIZÁCIE AKTIVÍT	54
FINANČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE AKTIVÍT	56
ZÁVER	58
POUŽITÉ ZDROJE INFORMÁCIÍ	59

Obec Nemčice

Kraj	: Nitriansky
Okres	: Topoľčany
Región	: Trávník-Inovecký
Počet obyvateľov	: 980 (31.12.2014)

Poloha obce : 48°33'10 severnej zemepisnej šírky a 18°07'20 východnej zemepisnej dĺžky

Úvod

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je vypracovávaný v zmysle Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení jeho aktualizácie č. 309/2014 Z.z..

V zmysle uvedeného zákona je Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce. Program poskytuje priestor pre rozvoj, overenie a aplikovanie nových integrovaných prístupov pri praktickej realizácii podnikateľských zámerov. Jeho základom je jasné vymedzenie hlavných problémov, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj daného konkrétneho územia spoločné, a vytýčenie opatrení, ktoré by mali prispieť k riešeniu týchto problémov. Je to skôr koncepčný ako analytický dokument. Dokument musí byť zároveň v súlade s prijatými koncepciami štátu, vyššieho územného celku, prípadne rezortnými stratégiami, záujmami ochrany životného prostredia, kultúrneho dedičstva a pod.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je základným dokumentom podpory regionálneho rozvoja a jeho schválenie je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie finančného príspevku zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov. Základom jeho vypracovania a realizácie jeho aktivít v obci je spolupráca kľúčových subjektov v katastrálnom území obce v partnerstve, ktoré predpokladá participáciu širokého spektra inštitúcií : samosprávu obce, zástupcov štátneho a verejného sektora, podnikateľskú sféru, sociálnych partnerov i mimovládne organizácie. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce je tiež východiskom tvorby územnoplánovacej dokumentácie, ak ju obec nemá, alebo jej aktualizácie, ak už existuje.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je ale predovšetkým „živý“ dokument, ktorý síce stanovuje základné body smerovania obce spolu s konkrétnymi cieľmi a úlohami, avšak v priebehu realizácie rozvojových aktivít je možné zareagovať na všetky nové aktivity, ktoré neustále vznikajú. To, že dokument je schvaľovaný najvyšším orgánom obce neznamena, že ide o uzavretý dokument. Je potrebné ho dopĺňať formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovať.

Predstavenie základných pojmov

Regionálny rozvoj je súbor sociálnych, hospodárskych, kultúrnych a environmentálnych procesov a vzťahov prebiehajúcich v regióne, ktoré prispievajú k zvyšovaniu jeho konkurencieschopnosti, hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju a k vyrovnávaniu hospodárskych rozdielov a sociálnych rozdielov medzi regiónmi.

Udržateľný rozvoj je taký rozvoj, v ktorom sú zámerne obmedzené výnosy v záujme zachovania rozsahu služieb a kvality zdrojov v danom území. Pri obnoviteľných zdrojoch platí miera využívania po hranicu regeneračných schopností, pri ktorej je daný zdroj schopný svojej regenerácie, či už samostatne alebo s určitým zásahom. Pri neobnoviteľných zdrojoch sa musí brať do úvahy potreba neustáleho nahradzovania zdrojov, keďže množstvo zdrojov v tomto prípade je obmedzené a dôjde k situácii, že bude zdroj úplne vyčerpaný. Preto nesmie byť rozvoj závislý len na neobnoviteľných zdrojoch, ale je potrebné ešte počas čerpania týchto zdrojov neustále hľadať potenciálne náhradné zdroje, aby bol prechod na nové zdroje plynulý a nijako udržateľný rozvoj neovplyvnil.

Regionálna politika je koordinovaný súbor činností a postupov príslušných orgánov a organizácií na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, ktoré prispievajú k hospodárskemu rozvoju, sociálnemu rozvoju a územnému rozvoju regiónov.

Územná spolupráca je spolupôsobenie sociálno-ekonomických partnerov pri zvyšovaní úrovne hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja na úrovni sídiel v nadväznosti na územie regiónu.

Partnerstvo je spolupráca sociálno-ekonomických partnerov na príprave, uskutočňovaní, financovaní, monitorovaní a hodnotení realizácie priorít a cieľov podpory regionálneho rozvoja.

Sociálno-ekonomickí partneri sú ústredné orgány štátnej správy, miestne orgány štátnej správy, vyššie územné celky, obce, mikroregionálne združenia a iné fyzické

osoby a právnické osoby pôsobiace v oblasti regionálneho rozvoja na celoštátnej, regionálnej a miestnej úrovni.

Strategický cieľ predstavuje určitý pohľad do budúcnosti, ktorý chceme v najbližších rokoch dosiahnuť v danom území. Je to určitá vízia života a životných podmienok obyvateľov obce v takom časovom horizonte, na koniec ktorého sme schopní reálne dospieť. Zvyčajne tento časový horizont predstavuje obdobie 5 až 7 rokov. Je to obdobie, v ktorom je možné určité myšlienky alebo predstavy zrealizovať.

Priorita vo všeobecnosti predstavuje dôležitosť, prvenstvo v poradí respektíve prednosť pred niečím. V programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce môžeme tento pojem využiť pre ohodnotenie a stanovenie poradia riešenia jednotlivých problémov. Toto poradie nám potom určí preferovanie problémov pri ich riešení v projektoch. Rozumné preferovanie jednotlivých problémov napomáha efektívnemu rozvoju daného regiónu.

Špecifický cieľ je odvodený od cieľa strategického spolu s nadväznosťou na určitú prioritu. Špecifický cieľ má určitú hodnotu, ktorú vyjadrujeme podľa merateľných jednotiek. Hodnotami týchto jednotiek sú stanovené ciele, ktoré chceme v danom čase a priestore dosiahnuť. Tieto hodnoty môžu predstavovať napríklad počet obyvateľov, počet bytov, počet pracovných miest, výmery plôch a pod.

Opatrenie je prostriedok, ktorým po určitú dobu zabezpečujeme príslušnú prioritu. V programoch predstavuje opatrenie konkretizáciu cieľov priority.

Činnosť, prípadne aktivita je v rámci programov a projektov chápaná ako vecne, časovo, finančne, organizačne alebo inak vymedzený prvok, zahrňujúci skupinu krokov alebo podrobnejších úloh vykonávaných počas priebehu projektu so svojimi vstupmi a výstupmi.

Obsah a cieľ programu

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nemčice je zložený z troch základných častí : analytickej, strategickej a nakoniec spoločnej programovej, realizačnej a finančnej časti.

1. Analytická časť

Analytická časť predstavuje popis aktuálneho stavu obce Nemčice. Táto časť zahŕňa prípravu programu vo forme popisu základnej charakteristiky obce, jej postavenia v regióne, prírodných podmienok na území katastra obce, štruktúry obyvateľstva, ekonomiky, technickej a sociálnej infraštruktúry. Samozrejme sa popisujú aj ďalšie špecifické prvky a možnosti, ktoré do programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja patria a na základe ktorých sú následne spracovávané ďalšie časti programu.

2. Strategická časť

Strategickú časť programu tvorí posúdenie aktuálnej situácii v obci, určenie predstáv alebo vízií v daných konkrétnych oblastiach, SWOT analýza a určenie špecifických cieľov pre jednotlivé kategórie opatrení. Výsledkom strategickej časti je určenie a príprava zámerov, ktoré vychádzajú z cieľov a vhodne a efektívne riešia problémy obce. Pri tom sa kladie dôraz na zabezpečenie finančných zdrojov, zabezpečenie využívania majetku obce a vytváranie vhodných partnerstiev na zabezpečenie rozvoja obce. Zabezpečovanie finančných prostriedkov je zamerané hlavne na zdroje mimo rozpočtu obce (dotácie, granty, eurofondy).

3. Programová, realizačná a finančná časť

Programová, realizačná a finančná časť je zameraná na riadenie, realizáciu a finančné krytie projektov. Na jej základe sa budú pripravovať projekty pre rozvoj obce. Prvoradá a preferovaná bude možnosť čerpania prostriedkov z fondov EÚ. Časový plán, finančný plán a plán postupu je zostavovaný podľa predpokladaných možností finančných zdrojov, ktoré je obec schopná alokovať. Monitoring, kontrola a hodnotenie je vykonávané na základe plánu programu, ktorý rešpektuje podmienky na realizáciu a hodnotenie úspešnosti stratégie formou realizácie jednotlivých zámerov v súlade s nie jednorazovým charakterom procesu strategického plánovania.

Analytická časť

Analýza regiónu

Všeobecná charakteristika

Obec Nemčice sa nachádza na juhozápadnom Slovensku, západne od okresného mesta Topoľčany. Prvá písomná zmienka o obci je v listine z roku 1156, v ktorej ostrihomský arcibiskup Martýrius udeľuje so súhlasom kráľa Gejzu II. desiatok zo 70 dedín ostrihomským kanonikom. V rámci územno-správneho členenia patrí obec Nemčice do Nitrianskeho kraja a okresu Topoľčany. Obec je od okresného mesta vzdialená približne 5 km.

Katastrálne územie obce Nemčice pozostáva z jedného katastra. Hranica katastrálneho územia obce susedí s katastrami obce Kuzmice na severe, Tovarníky na severovýchode, Topoľčany na východe, Nitrianska Streda na juhovýchode, Chrabrany na juhu, Urmince na západe a Veľké Dvorany na severozápade.

Katastrálne územie má výmeru 795 ha. Územie obce Nemčice je vymedzené hranicami zastavaného územia obce k 1.1.1990 a hranicami katastrálneho územia obce.

V katastri sa nachádzajú lokality, ktoré sa viažu na poľnohospodársku výrobu. Tieto lokality nemajú rekreačný charakter. Existencia poľnohospodárskych lokalít a usadlostí vyplýva už z historického zamerania širšieho priestoru na poľnohospodársku výrobu.

Obec Nemčice je z hľadiska štruktúry osídlenia hromadná cestná dedina. Ide o plošný typ sídla, ktoré sa v historickom kontexte vyvinulo z tzv. potočnej dediny. Osou zastavaného územia je tok Zľavského potoka, v ktorého plytkom údolí obec leží. Väčšia časť zástavby sa nachádza východne od potoka na juhozápadne orientovaných svahoch. Nové zástavby rodinných domov sa vyskytujú po celom intraviláne. Ide prevažne o zmiešanú zástavbu. Tá vznikala a neustále prebieha postupným rekonštruovaním a dostavbami pôvodnej obytnej zástavby. Výškové zónovanie je typické pre vidiecke sídla. Objekty majú prevažne jedno až dve podlažia s podpivničením.

Obec Nemčice patrí v rámci Topoľčianskej aglomerácie medzi stredne veľké obce. Jej význam spočíva predovšetkým v obytnej funkcii a vo veľmi dobrých podmienkach poľnohospodárskej výroby no obec plní dôležitú úlohu aj z hľadiska dopravného systému. Obcou prechádza dôležitá cestná komunikácia prepájajúca Ponitrie s Považím a v širších súvislostiach západné Slovensko so stredným. Z hľadiska cestovného ruchu prechádza obcou dôležitá spojnica dvoch významných kúpeľných

miest – Bojníc a Piešťan. Zároveň je obec križovatkou dopravnej trasy spájajúcej mestá Topoľčany a Hlohovec.

Prírodné podmienky

Obec Nemčice leží na juhozápadnom Slovensku. Juhovýchodná časť územia patrí do Podunajskej nížiny, Podunajskej pahorkatiny a ostatná časť katastra patrí do predpolia Považského Inovca, konkrétne do Inoveckého predhoria. Obec sa rozprestiera na oboch stranách Zľavského potoka. Kataster má tvar pretiahnutejší zo severozápadu na juhovýchod, pričom nadmorská výška katastra sa od juhozápadu smerom k intravilánu, cez ktorý preteká Zľavský potok, znižuje a potom ďalej smerom na severovýchod východ k okraju katastra sa opäť zvyšuje. Súčasná krajinná štruktúra je odrazom intenzívneho poľnohospodárskeho využívania krajiny.

Stred obce sa nachádza v nadmorskej výške 184 metrov nad morom, v celom katastri sa nadmorská výška pohybuje v rozmedzí približne 166 - 223 metrov nad morom.

Z geografického hľadiska patrí územie do orografického celku Nitrianska pahorkatina, ktorá je geografickou jednotkou Podunajskej pahorkatiny a predstavuje jej najsevernejší výbežok, rozprestierajúci sa medzi pohoriami Považský Inovec a Trábeň.

Tektonická stavba je výsledkom viacerých tektonických pochodov, pričom dnešný ráz je hlavne odrazom alpínskeho orogénu. Hlavným stavebným prvkom sedimentárneho neogénu sú poklesové zlomy a nimi obmedzené kryhy. Zo stratigrafického hľadiska patria najstaršie horniny nachádzajúce sa v hĺbke pod cca 1800 metrov do paleozoika. Z litografického hľadiska sa jedná o biotitické granodiority, pegmatity a granity, patriace tatrídnu kryštaliniku. Nad kryštalinikom leží cca 240 m hrubé súvrstvie mezozoika. Spodný trias je zastúpený súvrstvom kremítych pieskovcov až zlepcov s hrúbkou 15 m, nad ktorými je uložená vrstva werfenských bridlíc približne rovnakej hrúbky. Stredný trias tvorí približne 90 m hrubé súvrstvie gutensteinských vápencov, dolomitov a raumsanských dolomitov. Paleogén, ktorý je zastúpený borovským súvrstvom, dosahuje hrúbku cca 125 m. Najsilnejšie súvrstvie predstavuje komplex neogénnych sedimentov s celkovou hrúbkou cca 1500 m. Najmladším stratigrafickým celkom, ktorý súvisle pokrýva staršie útvary sú kvartérne sedimenty, v predmetnom území zastúpené sprašovými hlinami a aluviálnymi štrkopiesčitými náplavami Zľavského potoka s hrúbkou do 5 m.

Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí predmetné územie do regiónu neogénnych tektonických vkleslín. Súčasné vertikálne pohyby zemskej kôry vykazujú pokles 2 až 3 mm za rok.

Podľa mapy seizmicity patrí územie do oblasti, v ktorej možno očakávať otrasy pôdy do 5° M.S.K. stupnice.

Rozšírenie pôdných typov a pôdných druhov je podmienené geologickou stavbou a klimatickými pomermi. V predmetnom území sú vyvinuté dva typy pôd. Na horninách neogénu, ílovitých, vápnitých a nevápnitých sedimentoch sa vyvinuli stredne ťažké až ťažké pôdy s neutrálnou až alkalickou reakciou. Vyvinuli sa na vápenatých substrátoch s pomerne vysokým obsahom uhličitanov. Ide o hnedozeme oglejené. Na kvartérnom podklade zastúpenom sprašami vznikli hnedozeme, stredne ťažké – hlinité s pomerne vysokým obsahom uhličitanov okolo 10 – 15 percent. Charakteristické je ich zrnitostné zloženie s viac ako 40% hrubého prachu a viac ako 50% celkového prachu a menej ako 20% piesku. Pôdna reakcia je neutrálna až alkalická. Na aluviálnych náplavoch Zľavského potoka sa vyvinuli nivné pôdy, ktoré sú stredne ťažké až ťažké s neutrálnou až alkalickou reakciou.

Z orografického hľadiska možno kataster obce presne zadeliť do geomorfologického celku Podunajská pahorkatina, do oddielu Bojnianská pahorkatina, ktorý je súčasťou podcelku Nitrianska pahorkatina. Jej mierne zvlnený povrch vytvára sústava paralelných chrbtov striedajúcich sa s eróznymi dolinami.

Obec Nemčice sa nachádza v teplej nížinnej oblasti juhozápadného Slovenska. Z klimatického hľadiska patrí lokalita katastra obce do teplej klimateckej oblasti, do okrsku teplého, mierne suchého s miernou zimou a priemernou ročnou teplotou 9,3 °C. Priemerné teploty v júli tu dosahujú úroveň 19,8 °C, priemerné teploty v januári dosahujú hodnotu -2,4 °C. Vo vegetačnom období sú priemerné teploty 14 – 16 °C. Rozdiel priemerných teplôt najteplejšieho a najchladnejšieho mesiaca je teda vyše 20 °C. Priemerná ročná hodnota vlhkosti sa pohybuje okolo hodnoty 76 %. Priemerné množstvo zrážok je približne 610 mm a priemerná hodnota výparu je 526 mm.

Všeobecne, pre rozvoj obce pozostávajúci zo situovania priemyslu, rekreačných a obytných zón, je potrebná znalosť veterných pomerov, hlavne smer a rýchlosť vetra.

Početnosť a sila vetrov je určená hlavne orografickými pomermi, ktoré popisujú charakteristiku reliéfu založenú najmä na jeho vzhľade. Prevládajú severozápadné a severovýchodné vetry.

Z hydrologického hľadiska spadá územie do povodia rieky Nitry. Je odvodňované Zľavským potokom prostredníctvom vodného toku Bojnianka. Na toku Zľavského potoka je vybudovaná vodná nádrž Tesáre, ktorá má viacúčelové využitie avšak nachádza sa mimo katastra obce Nemčice. Tvorí zdroj úžitkovej vody predovšetkým pre závlahy a zároveň plní ochrannú protipovodňovú funkciu. Ďalej slúži na lov rýb a na rekreačné účely. Kvalita vody v Zľavskom potoku je negatívne ovplyvňovaná radom činiteľov, ku ktorým patria najmä vypúšťané odpadové vody z domácností a dažďové kanalizácie z obcí Tesáre, Kuzmice a Nemčice. Vodný tok je zároveň znečisťovaný aj vyplavovanými pesticídmi a zložkami z priemyselných ale i organických hnojív aplikovaných v povodí toku.

Hydrogeologické pomery sú odrazom geologicko-tektonickej stavby územia. V území možno vymedziť tri typy podzemných vôd, a to podzemné vody kvartérnych sedimentov, podzemné vody neogénnych sedimentov a podzemné vody mezozoických súvrství. Predmetné územie predstavuje tektonicky vyzdvihnutú kryhu s možnosťou dopĺňania zásob podzemnej vody po tektonických líniiach. Podzemná voda má tlakový režim s negatívnou piezometrickou úrovňou. Výdatnosť jednotlivých vrtov z tohto komplexu dosahuje 0,5 – 2,5 l/s. Kvalita vody je značne závislá na hĺbke horizontu, pričom s hĺbkou dochádza k zvyšovaniu celkovej mineralizácie, predovšetkým pre zvyšovanie obsahu železa a mangánu. Podzemné vody mezozoických súvrství sú v danom území reprezentované geotermálnymi vodami. Termálne vody sú viazané na súvrstvie stredotriasových vápencov a dolomitov nachádzajúcich sa v hĺbke 1635-1745 m. Teplota vody dosahuje 54,0 °C. Významnejšie sústreďovanie podzemnej vody je viazané na polohy pieskovcov a ílovitých pieskov. Výskyt a rozšírenie jednotlivých lokalít podzemných vôd je nepravidelné vo vertikálnom i horizontálnom smere. Hladina podzemnej vody sa najbližšie k povrchu nachádza v povodí Zľavského potoka. Dažďové vody sú odvádzané prevažne povrchovo do Zľavského potoka.

Demografické pomery

Na demografický potenciál obce najviac vplýva jeho formovanie a veľmi výrazné pôsobenie sociálno-ekonomických faktorov.

Podľa údajov Štatistického úradu mala obec Nemčice k 31. decembru 2014 980 obyvateľov, z čoho bolo 504 žien a 476 mužov. Vekové rozdelenie bolo nasledovné : 126 obyvateľov bolo vo veku do 14 rokov, 690 obyvateľov bolo vo veku od 15 do 64

rokov a 164 obyvateľov bolo vo veku 65 rokov a viac. Podľa SODB 2011 bolo v obci 948 obyvateľov slovenskej národnosti, 4 obyvatelia českej národnosti, jeden obyvateľ poľskej národnosti, 1 obyvateľ inej národnosti a 23 obyvateľov nezistenej národnosti. Z hľadiska vierovyznania bolo v obci 864 obyvateľov rímskokatolíckeho vyznania, 16 obyvateľov sa hlásilo k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania, 3 obyvatelia k starokatolíckej cirkvi, 1 obyvateľ ku kresťanským zborom, 43 obyvateľov bolo bez vyznania a u 50 obyvateľov nebolo vierovyznanie zistené.

Stav trvale bývajúceho obyvateľstva k 31.12. :

Rok	Počet obyvateľov
1880	527
1900	658
1930	829
1970	1242
1996	938
1997	932
1998	934
1999	929
2000	933
2001	916
2002	929
2003	925
2004	938
2005	944
2006	949
2007	950
2008	939
2009	946
2010	947
2011	982
2012	968
2013	972
2014	980

Grafické znázornenie vývoja počtu obyvateľov za posledných 15 rokov :

Vekové zloženie obyvateľov podľa SODB 2011:

do 15 rokov	15-29 rokov	30-49 rokov	50-64 rokov	65-84 rokov	85 a viac rokov
128	198	292	207	123	16

Ďalší vývoj migrácie v značnej miere ovplyvňuje celková ekonomická situácia obce, prosperita jednotlivých zložiek hospodárstva a situácia na trhu práce. Z existujúceho demografického vývoja vyplýva útlm a sporadický pokles počtu obyvateľov v posledných desaťročiach minulého storočia avšak posledných 15 rokov je viditeľný trend mierneho zvyšovania počtu obyvateľov, ktorý demografickú situáciu začína zlepšovať.

Historicko – kultúrne hodnoty obce

Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1156, kedy sa spomína ako obec s farou pod názvom Nemcyc. Obec patrila hradu Topoľčany, neskôr v 13. storočí hradu Zvolen, začiatkom 14. storočia Matúšovi Čákovi a neskôr korune. V roku 1389 patrila obec synom bána Kóňu, v 15. a 16. storočí patrila Országhovcom ale od roku 1481 časť obce patrila Széchényiovcom. V roku 1570 bol v obci vybudovaný mlyn. V roku 1590 dostali obec do vlastníctva Forgáchovci. V roku 1709 ju skonfiškoval erár a v roku 1718 ju kúpili

Berényiovci. Od roku 1733 boli zemepánmi Traunovci a od roku 1825 Erdědyovci. V 19. storočí mali v obci majetky Stummerovci. Obyvatelia obce sa zaoberali poľnohospodárstvom. Dlhodobo boli hlavnými plodinami obilie a cukrová repa. V období prvej Československej republiky pracovala väčšina obyvateľov na veľkostatku Stummera a Deutelbauma. V roku 1950 bolo založené JRD, ale v roku 1953 sa rozpadlo. V roku 1954 vznikol ŠM, ktorý fungoval až do začiatku 90. rokov 20. storočia.

Nemčice vznikli pôvodne ako potočná dedina na ľavej strane Zľavského potoka. Neskôr sa začali odčleňovať dvorné časti od verejných priestranstiev a vznikala radová ulicová zástavba s uzatvorenými dvormi. Hlavným stavebným materiálom od stredoveku až do začiatku 20. storočia bola hlina. Aj v súčasnosti sa ešte v obci nachádza niekoľko domov postavených zo surovej tehly. Hlavnou krytinou bola slama. Domy boli trojpriestorové (izba, pitvor, komora) s krytým podstením. Na obytný trakt nadväzovali hospodárske budovy. Pre obec Nemčice boli typické tzv. zbožné jamy, v ktorých sa uskladňovalo obilie.

V obci už v stredoveku vznikli dva mlyny, pre ktoré bol vybudovaný druhý potok vo forme náhonu na mlynské kolesá východne od existujúceho. Obidva mlyny sú už nefunkčné a zaniknutý je aj mlynský náhon. Dominantou obce bol románsky rímsko-katolícky kostol z roku 1332. Na jeho mieste bol v roku 1780 postavený nový klasicistický kostol sv. Ducha. Ďalšou dominantou obce je rozsiahly hospodársky dvor, pôvodne majer. Postavený bol v neskorobarokovom slohu v rokoch 1783 – 1785. Postupným rozrastaním zástavby a vznikáním nových ulíc sa Nemčice zmenili na obec hromadného typu.

Od 1.12.1976 boli Nemčice jednou z pričlenených obcí mesta Topoľčany. Na základe petície občanov a následného referenda bola obec vládou SR od mesta Topoľčany odčlenená. Mestské zastupiteľstvo v Topoľčanoch dňa 4.5.1995 konštituovalo Obecné zastupiteľstvo v Nemčiciach. Obecná samospráva začala svoju činnosť ustanovujúcim zasadnutím dňa 14.7.1995.

Na 7. zasadnutí Obecného zastupiteľstva dňa 3. mája 1996 boli schválené obecné symboly – erb, zástava a pečať. Erb obce tvoria v modrom štíte pod striebornou holubicou zo zelenej trávinatej pažite vyrastajúce dva klasy, sprevádzané po bokoch striebornými hrotmi nahor smerujúcimi radlicami – čerieslom a lemešom. Medzi klasmi je zlatý strapec hrozna so zelenou listnatou stopkou. Zástava pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách modrej 2/6, žltej 1/6, bielej 1/6 a zelenej 2/6.

Zástava má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny jej listu. Pečať obce je tvorená erbom obce s hrubopisom OBEC NEMČICE.

Analýza hospodárstva

Poľnohospodárstvo a potravinársky priemysel

Prírodné podmienky v juhozápadnej časti Slovenska umožňujú dobrý rozvoj poľnohospodárstva, a to rastlinnej aj živočíšnej výroby. Preto bolo poľnohospodárstvo už oddávna ťažiskovým zdrojom živobytia pre miestnych obyvateľov.

Celé juhozápadné Slovensko má výborné podmienky pre poľnohospodársku výrobu. Úrodnosť pôd je vysoká, čo vyplýva zo skutočnosti, že v okresoch juhozápadného Slovenska sú významne zastúpené hlavne hnedozeme, ale aj čiernozeme a čiernice. Preto sa vlastne hospodárstvo na južnom a juhozápadnom Slovensku zameriavalo na poľnohospodársku výrobu a záhradkárstvo.

V obci Nemčice bol z historického hľadiska najvýznamnejším poľnohospodárskym prvkom veľkostatok baróna Stummera. Na veľkostatku bolo odborne vzdelané vedenie a vždy boli používané vtedajšie najmodernejšie technológie. Pestovala sa najmä pšenica, jačmeň a v menšej miere aj raž. V živočíšnej výrobe sa na veľkostatku venovali výlučne chovu hovädzieho dobytku. Voly boli exportované do Viedne a kravy sa chovali pre potrebu deputátneho mlieka zamestnancov. V menšom rozsahu roľníci pestovali aj okopaniny, a to hlavne cukrovú repu pre cukrovar. Čo sa týka živočíšnej výroby, roľníci sa zameriavali na chov ťažných zvierat, zámožnejší chovali aj kone a len veľmi ojedinele sa chovali aj prasatá. V takmer každom dome sa chovali domáce zajace. Od pradávna sa v Nemčiciach vykonávalo aj včelárstvo. Po druhej svetovej vojne bolo v roku 1950 založené JRD, ale v roku 1953 sa rozpadlo. V roku 1954 vznikol Štátny majetok, ktorý fungoval až do začiatku 90-tych rokov 20. storočia.

V Nemčiciach je ako v typickom vidieckom priestore rozšírené záhradkárstvo, pestovanie ovocia a zeleniny.

Lesné hospodárstvo

V obci Nemčice sa prakticky od konca 17. storočia nenachádzajú takmer žiadne lesy. Na konci 18. storočia určilo tovarnícke panstvo urbárske lesy v najbližšom

zalesnenom tesárskom chotári, v hore nazvanej Chrásť. Nemčický urbársky les v Tesároch je dodnes vlastnený a obhospodarovaný Urbárskym spoločenstvom - Združením urbárníkov so sídlom v Nemčiciach.

V samotnom katastri obce sa teda súvislejšia lesná plocha nenachádza. Existujúce lesné porasty v katastri sú minimálneho rozsahu. Porasty drevín sú obmedzené na menšie plochy, menšie medze, porasty popri ceste a niekoľké solitéry. Stromy sa nachádzajú v katastri v extraviláne aj intraviláne obce. Podľa rozčlenenia porastov vzhľadom na druhovosť ide o lesy listnaté.

Ostatné časti hospodárstva

V obci sú reprezentované aj ostatné časti hospodárstva. K pozitívnym prvkom po roku 1989 patrí vytvorenie siete súkromných podnikateľov. Rozsah a sortiment siete maloobchodných zariadení, zariadení služieb a stravovania v regióne je neustále v pohybe. V obci je zabezpečený predaj potravinárskeho tovaru, zmiešaného tovaru, špecializovaného tovaru a nachádzajú sa tu tiež služby pohostinstva. V obci sa nachádzajú aj viaceré súkromné prevádzky zamerané na rôzne podnikateľské aktivity vo výrobe a službách. Ide napríklad o stavebníctvo, výrobu garážových brán, výrobu paliet, zámočnicke konštrukcie, distribúciu materiálov pre výrobu plastových okien, zatepľovaciu techniku a materiály, HDP fólie, šitie odevov, servis, autobazár, autodopravu a stolárstvo.

Na obec tejto veľkosti je situácia pomerne dobrá, aj keď samozrejme pre každú obec je výhodné vytváranie ďalších podnikateľských aktivít. Situácia je však ovplyvnená hlavne skutočnosťou, že sídlo má nižší počet obyvateľov a preto nie je veľmi veľká perspektíva hromadného rozširovania služieb v obci a to hlavne z ekonomického hľadiska. Ďalším faktorom prípadného slabšieho rozvoja ďalších služieb v obci je blízkosť okresného mesta Topoľčany.

Stavebníctvo a bytová výstavba

Dynamika bytového fondu je charakterizovaná pohybom typickým pre väčšinu menších, ale aj väčších sídiel, kde do roku 1991 počet trvale obývaných domov a bytov mierne stúpal, avšak od roku 1991 má klesajúcu tendenciu.

Je to spôsobené viacerými faktormi, avšak najvýznamnejšími faktormi pre klesajúcu výstavbu domov a bytov v súčasnosti je odliv mladých ľudí za prácou do väčších miest a tiež aj výrazný nárast cien stavebných materiálov, pozemkov, tendencia rekonštrukcie starších obytných domov a pod. A čím menšie je sídlo, tým výraznejšie sa existujúca situácia prejavuje.

Avšak čo sa týka samotnej obce Nemčice, v poslednom období sa prejavuje skôr imigrácia ľudí do obce. Významným faktorom tohto javu je záujem ľudí o bývanie na vidieku avšak v dosahu väčšieho mesta, ktoré im zabezpečí komplexné služby. V obci sa podľa údajov Štatistického úradu (SODB 2011) nachádzalo 331 bytov, z toho 285 trvalo obývaných, 27 neobývaných a pri 19 bytoch nebol zistený stav.

Cestovný ruch

Z hľadiska hospodárskeho i sociálneho rozvoja má pre každé sídlo význam cestovný ruch miestneho významu. Pod týmto cestovným ruchom rozumieme formu pobytu návštevníkov v obci, ktorého hlavným cieľom je získať zážitok z návštevy. Pri miestnom cestovnom ruchu ide o formu menej pokojného oddychu, pričom typickým motívom účasti na ňom je snaha dozvedieť sa niečo nové, rozšíriť svoj informačný obzor, zmeniť každodenný spôsob života, zabaviť sa, dobre sa najesť, užiť si. Miestny cestovný ruch môže byť motivovaný pracovne (obchodný) alebo turisticky (kultúrny, vzdelávací, zdravotný, návšteva príbuzných a známych). Miestny cestovný ruch považujeme za krátkodobú formu cestovného ruchu, keďže dĺžka pobytu návštevníkov sa v priemere pohybuje okolo dvoch dní, a má teda charakter výletný či víkendový.

Obec Nemčice by pre rozvoj cestovného ruchu mala spĺňať tri základné podmienky:

- existencia primárnej ponuky (prírodné podmienky a kultúrno-historický potenciál) v takom rozsahu a kvalite, ktorá je prítiažlivá a vyvoláva návštevnosť obce,
- vybavenosť zariadeniami, ktoré umožňujú pobyt v obci a návštevu jeho atraktivít,
- komunikačná dostupnosť, ktorá umožňuje prístup do obce a pohyb za jeho atrakciami.

Pre existenciu a rozvoj cestovného ruchu v akejkoľvek sídle je nevyhnutné vypracovať koncepciu jeho rozvoja. Tá sa tvorí na základe analýzy a zhodnotenia potenciálu sídla a súčasne sa zameriava na zisťovanie záujmu miestneho obyvateľstva

o rozvoj cestovného ruchu. Cieľom takejto koncepcie by malo byť vytvorenie všeobecného produktu „obec“ s vlastnou značkou a diferencovanou ponukou, ktorá by obstála v konkurencii na trhu cestovného ruchu.

Obec Nemčice je sídlo ležiace v dosahu štátnej cesty I. triedy. Pahorkatinné katastrálne územie má poľnohospodársky, ovocinársky, vinohradnícky a zeleninársky charakter. Rekreačné zariadenia sa v súčasnosti v obci nenachádzajú.

Atraktívne pre turistov bývajú športové areály so širšou podporou rôznych športov. Bolo by vhodné zamerať sa na nejaký špecifický druh športu, ktorým by bola obec prezentovaná.

Terajšie záhrady a ovocné sady majú pestovateľský charakter. Avšak práve tieto lokality tvoria potenciálnu rezervu pre vytvorenie záhradkárskej chatovej oblasti. Takáto oblasť by bola vhodná pre víkendovú rekreáciu.

Celkový charakter územia dáva predpoklady na využitie a zhodnotenie typických daností obce a aj blízkeho okolia a blízkych sídiel.

Ľudia s vysokým národným cítením a vzťahom k miestnym kultúrnym a historickým hodnotám by mohli obec prezentovať vo forme poznávacieho turizmu. V histórii tejto obce sú určite viaceré udalosti, ktoré nie sú typické pre bežnú vidiecku dedinu. Aktivity ako ovocinárstvo, zeleninárstvo, remeslá a kultúrne aktivity predstavujú predpoklady pre vytvorenie vidieckeho turizmu. V obci sú veľmi dobre zakorenené aj ľudové tradície.

V Stratégii rozvoja cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho je región okresu Topoľčany zaradený medzi regióny nižšej priority s dôrazom na pobyty pri termálnej vode a na letné pobyty na horách. Odporúčanou formou rozvoja cestovného ruchu podľa uvedenej stratégie je mestský, prímestská rekreácia, poznávací turizmus a vidiecky turizmus.

Analýza infraštruktúry

Technická infraštruktúra

Doprava

Obec Nemčice sa nachádza 5 km juhozápadne od mesta Topoľčany, v dosahu cestného ťahu štátnej cesty I/64 Prievidza – Topoľčany – Nitra – Nové Zámky - Komárno. Táto cesta je základom cestnej dopravy v celom regióne a umožňuje v smere

na juh napojenie na krajské mesto Nitra a smerom na sever na okresné mesto Topoľčany a ďalej na Prievidzu. Cestu I. triedy dopĺňajú cesty II. triedy II/499 a II/514 v smere západ – východ. Pripojenie na cestu I/64 zabezpečuje cesta III. triedy III/06457. Prieťahovou cestou je cesta II/499, ktorá tvorí dopravnú tepnu obce a prechádza celým zastavaným územím obce. Na prieťahový úsek cesty II. triedy sa obojstranne pripája sieť miestnych prístupových komunikácií.

Železničná doprava je zastúpená železničnou traťou č.140 Nové Zámky – Prievidza. Územím obce priamo železničná trať neprechádza, najbližšie železničné stanice uvedenej železničnej trate sú v Topoľčanoch a v Chrabranoch.

Letecká doprava s verejnou prepravou osôb sa v širšom regióne nenachádza. Najbližšie letisko s uvedeným typom prepravy sa nachádza v Bratislave. V Trenčíne a v Partizánskom sa nachádzajú letiská určené pre služby aerotaxi a pre športové účely. Na východnom okraji katastrálneho územia, v časti zvanej Panské Lúky sa nachádza letisko pre poľnohospodárske práce. Letisko má stanovené ochranné pásmo, ktoré nezasahuje do obytnej ani inej zástavby.

V danom území prevláda individuálna automobilová doprava. Prepravné vzťahy sú orientované najmä na cestu I/64, ktorá prepája Horné Ponitrie s Nitrou a Bratislavou a na cestu I/50 Prievidza – Trenčín.

Obec má pretiahnutý tvar v smere sever - juh pozdĺž Zľavského potoka a preto sú aj miestne komunikácie pomerne dlhé a priame. Hlavné miestne komunikácie sú Kapusnícka ulica a Školská ulica, paralelne s týmito komunikáciami sa nachádzajú ulica Vinohradnícka a ulica Pod hlinami. Všetky miestne komunikácie sú zaradené medzi obslužné prístupové komunikácie a takmer všetky majú asfaltový kryt.

V hraniciach zastavaného územia aj mimo neho sú zriadené viaceré účelové komunikácie, ktoré sprístupňujú ostatné časti katastra. Všetky tieto komunikácie sú prašné a vedené ako poľné cesty. Tieto cesty slúžia prevažne pre hospodárske vozidlá a zariadenia a na prístup k vzdialenejším záhradám a lokalitám.

V obci sú vybudované chodníky pozdĺž cesty II/499. Samostatný chodník je vybudovaný k Obecnému úradu od Školskej ulici, ďalej na Školskej ulici po Materskú škôlku a na Kapusníckej ulici. Pešie priestranstvá sa v obci nenachádzajú.

Parkovacie plochy sú vybudované ako spevnené asfaltové plochy aj ako štrkové plochy. Spevnené asfaltové parkoviská sa nachádzajú pri MŠ, kostole a pri požiarnej zbrojnici. Štrkové parkoviská sú vybudované pri obchode COOP Jednota a pri

pohostinstve Linda na Školskej ulici. Pri Obecnom úrade je parkovacia plocha pokrytá zámkovou dlažbou.

Garážovanie motorových vozidiel je riešené iba v súkromných garážach v rodinných domoch, alebo v samostatne stojacich garážach pri rodinných domoch. Firemné vozidlá sú garážované v areálových objektoch.

Medzi dopravné plochy patria aj zásobovacie a manipulačné plochy pri objektoch vybavenosti a služieb a to v kombinácii s parkovacími miestami.

Významné dopravné zariadenia v obci Nemčice nie sú. Zariadenia tohto druhu sú dostupné v plnom rozsahu v okresnom meste Topoľčany. V obci sa však nachádza autoservis a pneuservis.

Hromadnú prepravu osôb obce zabezpečuje autobusová doprava. Obcou prechádza prímestská autobusová linka a v obci sa nachádzajú štyri zastávky.

Vodovod, kanalizácia a plynovod

Obec Nemčice má vybudovanú verejnú celoobecnú vodovodnú sieť. Voda pre uvedený systém sa hygienicky zabezpečuje v čerpacej stanici chlórdioxidom. Zdravotné zabezpečenie vody zabezpečuje prevádzkovateľ vodovodu ZsVS a.s. Nitra. Stav zásobovania obce vodou je vyhovujúci ako z hľadiska hygienického tak i z hľadiska zvyšovania životnej úrovne obyvateľov.

Kanalizácia nie je v obci vybudovaná. Odpadové vody od obyvateľstva i vybavenosti sú zachytávané do žump. Ich technický stav a ani umiestnenie väčšiny žump nevyhovuje norme STN 73 6710. V dôsledku toho dochádza k únikom splaškových vôd do podzemia a následne k znečisťovaniu podzemných vôd.

Stav v odkanalizovaní odpadových vôd z obce je nevyhovujúci z hľadiska hygienického aj z hľadiska ďalšieho rozvoja obce. Tento stav chce obec riešiť výstavbou celoobecnej splaškovej kanalizácie.

Odvádzanie dažďových vôd je riešené ochrannými technickými zariadeniami pre odvádzanie dažďových povrchových vôd pomocou udržiavaných rigolov vedľa hlavných komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov sú čiastočne zachytávané systémom jestvujúcich odvodňovacích priekop ale prevažne vybudovanou dažďovou kanalizáciou. Týmito zariadeniami sú vody odvádzané z okrajových častí obce až k Zľavskému potoku, ktorý preteká stredom obce. Zvyšné vody sú odvádzané jestvujúcimi odvodňovacími priekopami a vsakujú do priľahlých

zelených plôch. Bezproblémové odvádzanie dažďových vôd z územia obce nie je úplne zabezpečené, lebo odvodňovacie priekopy nie sú dostatočne udržiavané a tým nemajú potrebnú kapacitu na plné zvládnutie prívalových dažďových vôd.

V súčasnej dobe je plynofikácia realizovaná na takmer všetkých odberných miestach. Pri objektoch, kde nie sú vybudované plynové prípojky, sú pripravené odbočky pre možnosť prípadného budúceho pripojenia objektu. Zemný plyn sa v obci v prevažnej miere používa na vykurovacie účely, prípravu teplej vody a na varenie. Každý odberateľ je vybavený obchodným meradlom na meranie odobratého množstva zemného plynu. Zemný plyn je dodávaný systémom plynárenských zariadení z vysokotlakového rozvodu zo smeru Partizánske - Nitra, ktorých prevádzkovateľom je v súčasnosti SPP a.s.. Pre prípadnú novú IBV sú vytvorené možnosti napojenia na koncových bodoch priľahlých ulíc.

Elektrická sieť, pošta a telekomunikácie

Vybavenie obce Nemčice elektrickou energiou je zabezpečované systémom transformovní, ktoré sú napojené na 22kV vzdušné vedenie. Od transformovní je vedený sekundárny vzdušný rozvod, z ktorého sú realizované jednotlivé prípojky pre objekty občianskej vybavenosti a rodinné domy. Celkový stav elektrických zariadení je pre súčasný odber dostačujúci.

Pre prípadné nové investičné zámery v obci bude treba riešiť rekonštrukciu elektrickej siete, hlavne čo sa týka osadenia nových transformovní, prípadne rekonštrukciou existujúcich transformovní. Možné je aj zvýšiť prenosovú schopnosť niektorých úsekov nízkonapäťového vedenia.

Telekomunikačné služby sú v obci zabezpečené prostredníctvom digitálnej telefónnej ústredne, ktorá je napojená na diaľkové káble. Obec je napojená na digitálnu ústredňu, ktorá je umiestnená na Obecnom úrade a táto je napojená na automatickú ústredňu v Topoľčanoch.

V obci sa nachádza obecný rozhlas. Ústredňa je umiestnená v priestoroch obecného úradu. Amplióny sú umiestnené na najfrekvencovanejších miestach obce hlavne na križovatke v smere Urmince – Piešťany – Topoľčany a na vedľajších miestnych komunikáciách.

Pri obecnom úrade je umiestnený stožiar s výstražnou sirénou pre prípad varovania občanov obce v počas mimoriadnych udalostí.

Sociálna infraštruktúra

Základná vybavenosť

Základnú vybavenosť obce predstavujú základné prvky samosprávy. Z pohľadu existencie samosprávy je to administratíva obce – obecný úrad. Rozsah základnej vybavenosti obce zodpovedá veľkosti sídla a zároveň jeho blízkosti k okresnému mestu. U starších budov postupne vznikajú a budú vznikať potreby rekonštrukcie menšieho alebo väčšieho rozsahu, ktoré bude nutné riešiť.

Školstvo, kultúra a šport

V obci sa zo školských zariadení nachádza materská škola, potreby základného školstva pre obec sú zabezpečované v príslušných sídlach. V obci je tiež aj knižnica a nový kultúrny dom, ktorý bol otvorený v roku 1999. Tieto objekty sú sústredené v centrálnej zóne obce.

V obci pôsobí niekoľko záujmových organizácií. Tieto organizácie existujú aj za podpory samosprávy, a viaceré z nich by bez finančnej podpory od obce nemohli existovať. Tieto záujmové organizácie môžu byť a aj sú nositeľom kultúrneho života v obci počas celého roka, či už sú to nejaké kultúrno-zábavné akcie alebo rôzne výstavy. V obci prebieha pomerne bohatý kultúrny život od začiatku až do konca roka. Sú to plesy poľovníkov, športovcov, pochovávanie basy, veľkonočná výstava, hody, Deň matiek, Deň detí, Netradičné plavidlá na Duchonke, volejbalový turnaj, výstavy ovocia a zeleniny, kultúrne podujatia k mesiacu úcty k starším a Mikulášske podujatia zvlášť pre dôchodcov a zvlášť pre deti.

Zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

Zdravotná starostlivosť občanov nie je v obci zabezpečovaná. Táto situácia je spôsobená nižším počtom obyvateľov v obci no hlavne blízkosťou okresného mesta Topoľčany, v ktorom je zabezpečená komplexná zdravotnícka i sociálna starostlivosť a tým, že obec bola dlhšie obdobie k mestu Topoľčany priamo pričlenená. Vhodné by bolo rozvíjať zdravotníctvo v záujme optimálneho zabezpečenia základnej lekárskej starostlivosti. Ohľadom sociálnej starostlivosti vo väzbe na predpokladaný

demografický vývoj je očakávaný nárast obyvateľov v poproduktívnom veku. Zároveň by bolo vhodné zabezpečiť adekvátne nároky na zariadenia sociálnej pomoci pre starých občanov. Efektívnou sa javí rekonštrukcia jestvujúcich objektov zmenou funkčného využívania.

Služby

Obec Nemčice má vybavenosť územia na úrovni typického vidieckeho sídla. Čo sa týka komplexnosti služieb, v obci je táto miera nižšia. Dobudovanie vybavenosti by mohlo z hľadiska budúceho populačného vývoja byť jedným z viacerých stabilizujúcich prvkov. Prvkom negatívne ovplyvňujúcim tento vývoj je ale nižší počet obyvateľov a blízkosť okresného mesta Topoľčany. V regióne sa služby sústreďujú najviac vo väčších sídlach a z tohto dôvodu ani nemožno očakávať nejaký výrazný nárast viacerých druhov služieb, ktoré by komplexne dopĺňali vybavenosť službami v obci.

Čo sa týka základnej vybavenosti, okrem vyššie spomenutých základných služieb sa v obci nachádza kostol, cintorín s domom smútku a prevádzky živnostenského charakteru. Ostatné dôležitejšie i menej dôležité služby sú využívané prevažne v okresnom meste.

Rozsah a sortiment siete maloobchodných zariadení, zariadení služieb a stravovania v regióne je v súčasnosti v pohybe, nakoľko väčšina obchodov, prevádzok a služieb je v ekonomickom prenájme, prípadne na začiatku podnikateľskej činnosti. V obci je zabezpečený predaj potravinárskeho tovaru, zmiešaného tovaru a aj špecializovaného tovaru. V obci sa tiež nachádzajú služby pohostinstva. V obci sa nachádzajú aj viaceré súkromné prevádzky zamerané na rôzne podnikateľské aktivity vo výrobe a službách. Ide napríklad o výrobky z betónu, výrobu paliet, zámočnicke konštrukcie, HDP fólie, autoservis, autobazár, autodopravu, stolárstvo, kvetinárstvo, záhradkárske potreby a výrobu a predaj medoviny.

Vhodné by bolo doplnenie sortimentu poskytovaných služieb. Predpokladá sa, že prípadné zabezpečovanie rozširovania služieb v obci bude prevádzané vo forme súkromného podnikania. Avšak vzhľadom na nižší počet obyvateľov a blízkosť okresného mesta sa rozsiahlejší nárast poskytovaných služieb v obci neočakáva. Možnosťou rozšírenia služieb by bolo turistické zatraktívnenie obce.

Analýza životného prostredia

Jednotlivé zložky životného prostredia nie sú v obci Nemčice výrazne ohrozované. Formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre vidiecky a poľnohospodársky priestor.

Kataster obce spadá z fytogeografického členenia do oblasti na rozhraní západokarpatskej flóry, obvodu predkarpatskej flóry a panónskej flóry, obvodu europanónskej xerothermnej flóry. V dôsledku kontaktu týchto dvoch fytogeografických oblastí dochádza v hodnotenom území k premiešavaniu teplomilných a suchomilných druhov panónskej flóry s karpatskými druhmi. Na rastlinné spoločenstvá sú viazané aj spoločenstvá živočíšne, ktorých zloženie je tiež ovplyvnené panónskymi a karpatskými druhmi, rozširujúcimi sa popri tokoch s Považského Inovca do Podunajskej pahorkatiny a naopak.

Súčasná rekonštruovaná prirodzená vegetácia Považského Inovca a aj Podunajskej nížiny je predpokladanou vegetáciou, ktorá by sa za súčasných klimatických, pôdných a hydrologických pomerov vyvinula bez vplyvu ľudskej činnosti počas historického obdobia.

Biotopy polí a lúk sú silno a pravidelne ovplyvňované činnosťou človeka, najmä v súvislosti s poľnohospodárstvom. Kultúrna step tvorí potravnú bázu aj druhom, ktoré sa typicky viažu na iné biocenózy, najčastejšie lesné. Významnou lokalitou mokraďného charakteru je blízka vodná nádrž Tesáre. Táto vodná nádrž predstavuje biotop vodného vtáctva a druhov viazaných na vodné plochy.

K mokraďným biotopom zaraďujeme aj všetky stojaté a tečúce vody. Okrem mokraďných biotopov sú významné aj všetky maloplošné pozostatky pôvodných lesov, krovín na poľnohospodárskej pôde a biotopov kriačín v kultúrnej krajine. Biotopy intravilánu obývajú živočíchy viazané na ľudské obydlia za účelom úkrytu aj potravy. Biotopy lesov ovplyvňujú riešené územie najmä zo severozápadnej časti z katastrálneho územia Kuzmice.

Najvýznamnejšími migračnými biokoridormi riešenej oblasti a celej Bojnianskej pahorkatiny sú toky vyvierajúce v Považskom Inovci, ktoré sa spájajú do Bojnianky a ďalej sa vlievajú do rieky Nitry. Zľavský potok je lokálnym biokoridorom, ktorý má dôležitú úlohu v rámci migračných ciest živočíchov migrujúcich vodnými tokmi. Z hľadiska šírenia sa živočíchov sú teda najvýznamnejšími biokoridormi najmä

nivy vodných tokov rovinného a podhorského stupňa. Jedným z koridorov, ktorým sa môžu šíriť vodné a na brehoch žijúce druhy sú vodné toky, potoky a vodné kanály, ktoré vytvárajú v širšom okolí katastra pomerne hustú sieť. V samotnom katastri sa nenachádzajú žiadne biokoridory nadregionálneho alebo regionálneho významu.

Lokalita katastra obce nie je zaradená do zoznamu Ramsarského dohovoru o mokradiach a tiež ani do Národného zoznamu navrhovaných chránených vtáčích území. V katastri sa nevyskytujú biotopy národného a európskeho významu.

V zmysle zákona o ochrane prírody a krajiny je kataster obce zaradený do prvého stupňa ochrany. Osobitne chránená časť prírody s vyšším stupňom ochrany sa v danom katastrálnom území nenachádza.

Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú divoké skládky. Viditeľná a podstatná zmena sa dá dosiahnuť len kompletnou rekultiváciou divokej skládky a jej blízkeho okolia.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované taktiež prvkami typickými pre poľnohospodársky a vidiecky priestor. Najvýraznejšími prvkami sú neodkanalizované sídla, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Stabilizujúcim respektíve zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách a potom odvážať fekálnym vozom do čerpacej stanice.

Ovzdušie je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú tuhé prachové a plynné exhaláty. Najväčšími producentmi je miestna doprava a poľnohospodárska výroba. Eliminácia týchto vplyvov je možná vytvorením izolačnej zelene okolo priestorov výrobných prevádzok a samozrejme aj postupnou plynofikáciou jednotlivých tepelných zdrojov. V súčasnej dobe však vzhľadom na ceny energií dochádza na vidieku k návratu ku tuhým palivám, ako je drevo a uhlie, aj keď prevažne len v rodinných domoch obyvateľstva sídiel.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z nadradených koncepcií zameraných na odpadové hospodárstvo.

Základnou úlohou pri riešení situácie s komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín,

likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu. Tuhý komunálny odpad z obydľí je zbieraný do vlastných nádob a odvážaný na regionálnu skládku Bojná. Nebezpečný odpad je zberaný podľa potreby a odvážaný je do zberného dvora v Topoľčanoch. Bioodpad je odvážaný do kompostárne v Topoľčanoch.

V obci a v katastri obce sa nachádzajú viaceré interakčné prvky. Sú to stromové porasty pozdĺž poľných ciest alebo medzí, vyhradené areály hospodárskych dvorov, cintorín, záhrady, vinohrady, sady a kanály s brehovými porastmi.

Celkový stav životného prostredia v obci a v katastri obce je bez väčších negatívnych prvkov a pri aplikácii niektorých opatrení je možné zabezpečiť zlepšovanie stavu jednotlivých zložiek životného prostredia a tým samozrejme životného prostredia ako celku.

Strategická časť

Vízia

Neustále zlepšovanie kvality života
obyvateľov obce Nemčice využitím prírodných,
kultúrnych a historických špecifík obce a
zabezpečenie primeraného rozvoja vo všetkých
oblastiach v zmysle princípov udržateľného rozvoja
a neustáleho zlepšovania kvality
životného prostredia.

Strategické ciele

Technická infraštruktúra

VÍZIA :

NEMČICE – OBEC S DOSTATOČNÝM PRIESTOROM PRE ROZVOJ A BÝVANIE PRE OBYVATELOV

SÚČASNÝ STAV :

- zlý technický stav komunikácií
- preťažená nákladná doprava v niektorých častiach obce
- nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- nepripravené lokality na IBV
- nedostatočný informačný systém v obci

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- obec je lokalizovaná v blízkosti väčšieho sídla
- vybudovaná elektrická sieť
- vybudované rozvody zemného plynu
- vybudovaná kompletná vodovodná sieť
- vybudovaná telekomunikačná sieť
- existujúce verejné osvetlenie
- priemyselná zóna

Slabé stránky :

- zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- potreba budovania siete kanalizácie
- potreba modernizácie časti technickej infraštruktúry
- chýbajúce orientačné tabule

Príležitosti :

- využívanie financií z environmentálnych fondov a fondov EÚ
- vyriešenie dopravy v obci
- rekonštrukcia technickej infraštruktúry

- rozšírenie priemyselnej zóny

Ohrozenia :

- nedostatočný systém financovania cestného hospodárstva
- zvyšovanie prevádzkových nákladov
- rast cien energií
- nedostatočné využívanie finančných zdrojov cez projekty financované z EÚ

STRATEGICKÉ CIELE :

- vybudovanie kanalizačnej siete
- sprevádzkovanie budovy bývalej ZŠ
- príprava lokalít na IBV
- rekonštrukcia ulíc podľa potrieb a technického stavu
- rekonštrukcia existujúcich chodníkov podľa technického stavu a potrieb
- zabezpečenie odtekania povrchových dažďových vôd z vedľajších cestných komunikácií
- rekonštrukcie inžinierskych sietí podľa potrieb a technického stavu

Sociálna infraštruktúra

VÍZIA :

NEMČICE – OBEC S KVALITNOU A ÚČINNOU SIEŤOU ZÁKLADNEJ SOCIÁLNEJ A ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI PRE VŠETKÝCH OBYVATEĽOV

SÚČASNÝ STAV :

- slabšia sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- nedostatočná propagácia zdravého životného štýlu
- nedostatočné sociálne cítenie obyvateľstva

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- zabezpečené opatrovateľské služby
- zabezpečené stravovanie a rozvoz stravy pre dôchodcov

- existujúci klub dôchodcov
- snaha kompetentných ľudí o zlepšovanie situácie sociálne slabších vrstiev
- blízkosť okresného mesta Topoľčany
- priestory a nehnuteľnosti vhodné na novú výstavbu a rekonštrukciu pre potreby bývania

Slabé stránky :

- nedostačujúci model financovania sociálnych služieb
- nedostačujúci model financovania zdravotníctva a poisťného systému
- nemotivujúce prostredie pre rozšírenie zdravotníckych služieb
- chýbajúce projekty sociálnych služieb a pomoci
- predsudky občanov pri poskytovaní sociálnej pomoci
- slabá informovanosť a angažovanosť obyvateľstva

Príležitosti :

- vypracovávanie projektov sociálnej starostlivosti s podporou fondov EÚ
- existujúca podpora štátu
- využitie ľudského potenciálu
- osвета zameraná na sociálne cítenie obyvateľstva

Ohrozenia :

- komplikovaný systém získavania prostriedkov z fondov EÚ
- nedostatočná spolupráca miest a obcí pri využívaní podpory z EÚ
- nedostatky v legislatíve
- nedostatočná činnosť štátnych orgánov a úradov na úseku sociálnej starostlivosti o riešenie problémov tých sociálne slabších vrstiev obyvateľstva, ktoré si nie sú schopné pomôcť samy
- chátrajúci domový a bytový fond
- narastajúca apatia a netolerantnosť medzi ľuďmi

STRATEGICKÉ CIELE :

- podpora existujúceho klubu dôchodcov s prípadným rozširovaním jeho činnosti o ďalšie služby
- podpora existujúcich opatrovateľských služieb

- rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva

Školstvo, kultúra a šport

VÍZIA :

NEMČICE – OBEC MÚDRYCH A VZDELANÝCH ĽUDÍ, HRDÝCH NA HISTORICKÚ A KULTÚRNU HODNOTU SVOJHO RODISKA A S MODERNOU PREDSTAVOU O BUDÚCNOSTI

SÚČASNÝ STAV :

- zlý technický stav areálu a budovy TJ
- slabšie možnosti športového vyžitia mládeže – nedostatočné priestory pre rôzne druhy športov
- nedostatočné využívanie kultúrno - historického potenciálu regiónu

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- dlhodobá tradícia poľnohospodárstva a záhradkárstva v regióne
- rôzne kultúrne a športové akcie
- ľudské zvyky a tradície
- existujúci športový areál
- priestory pre rozširovania športového areálu o iné druhy športov
- blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- ochota kompetentných organizovať rôzne kultúrno-športové podujatia

Slabé stránky :

- zlý technický stav budov
- vysoké prevádzkové náklady budov
- nedostatok peňazí na rozvoj kultúry a športu
- nízka úroveň kultúrneho vyžitia obyvateľstva
- neexistencia projektov na rozvoj obce po spoločenskej a kultúrnej stránke
- nedostatočný záujem podnikateľských subjektov o kultúru a šport

Príležitosti :

- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na vytvorenie podmienok pre zníženie nákladov na prevádzku verejných budov
- cez projekty a granty získať finančné prostriedky na rozširovanie kultúrnych, spoločenských a športových aktivít
- hľadanie sponzorov, ktorí by finančne podporovali ďalšie rôzne kultúrne, spoločenské a športové akcie
- podpora záujmu mladých ľudí o tradičné, ale aj nové športy

Ohrozenia :

- vysoké prevádzkové náklady budov
- nedostatočný záujem občanov o život v obci
- nezáujem mladých ľudí organizovať a zúčastňovať sa kultúrnych a športových podujatí
- vplyv konzumných kultúr a negatívnych javov na obyvateľstvo

STRATEGICKÉ CIELE :

- rekonštrukcia športového areálu
- výstavba drobnej architektúry
- využívanie alternatívnych zdrojov energií v súvislosti so znižovaním prevádzkových nákladov
- vytvorenie a podpora nových záujmových krúžkov pre mládež
- rozširovanie zelene v obci

Podnikanie a služby

VÍZIA :

NEMČICE – MIESTO DLHODOBÉHO A TRVALO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA A PROSPIEVAJÚCEHO RASTU

SÚČASNÝ STAV :

- nedobudovaná technická infraštruktúra
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu

- nevyužitie tradície charakterizujúce obec

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- obec leží v dosahu okresného mesta Topoľčany
- vybudovaná telekomunikačná sieť
- vybudovaná elektrická sieť
- vybudované rozvody zemného plynu
- vybudovaný vodovod
- dobré podmienky pre záhradkárstvo a poľnohospodárstvo
- ľudský potenciál charakterizovaný všestrannými zručnosťami
- výroba tradičných výrobkov – medovina, víno

Slabé stránky :

- zhoršujúci sa stav miestnych komunikácií
- potreba budovania siete kanalizácie
- potreba modernizácie niektorých inžinierskych sietí
- nedostatočné priestorové možnosti pre rozvoj malého a stredného podnikania
- nedostatočná finančná a legislatívna podpora malého a stredného podnikania

Príležitosti :

- rozvoj zamestnanosti v regióne
- rozvoj podnikateľských aktivít súvisiacich s typickým charakterom krajiny (poľnohospodárstvo, vinárstvo, záhradkárstvo)
- rozvoj podnikateľských aktivít zameraných na agroturistiku
- príchod viacerých investorov do Topoľčianskeho regiónu
- využitie výhody blízkosti obce k okresnému mestu Topoľčany

Ohrozenia :

- nedostatočné systémové nástroje podpory rozvoja malého a stredného podnikania
- neustále legislatívne zmeny na úseku podnikania sťažujúce fungovanie podnikateľských subjektov
- nedostatočná dostupnosť efektívnych úverových zdrojov

- hospodárska a záhradkárska recesia v dôsledku vysokých vstupov a na druhej strane nízkych cien za poľnohospodárske výrobky

STRATEGICKÉ CIELE :

- obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- rekonštrukcia budovy kultúrneho domu
- vybudovanie kanalizačnej siete v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- rekonštrukcia ďalšej technickej infraštruktúry v súvislosti s lepšou podporou rozvoja podnikania v obci
- podpora využívania obnoviteľných zdrojov energií
- podpora miestnych živnostníkov, ktorých činnosť je zameraná na služby, obchod a výrobu
- rozšírenie informačných tabúl o poskytovaných službách v obci

Cestovný ruch

VÍZIA :

NEMČICE – OBEC PRÍŤAŽLIVÁ PRE ĽUDÍ SO ZÁUJOMOM O AGROTURISTIKU A LETNÚ TURISTIKU S DOSTUPNOSŤOU KVALITNÝCH UBYTOVACÍCH A STRAVOVACÍCH SLUŽIEB

SÚČASNÝ STAV :

- nedostatočné množstvo turistov
- neexistencia ubytovacích kapacít
- nedostatočný rozsah stravovacích možností
- nedostatočná informačná činnosť a nedostatočná propagácia kultúrno-spoločenských akcií
- nedostatočná kvalita príľahlých rekreačných a turistických oblastí
- nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v regióne

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- príťažlivá a typická poľnohospodárska a záhradkárska krajina
- dosažiteľnosť regiónu vďaka blízkosti štátnej cesty I/64 Prievidza – Nitra – Nové Zámky - Komárno
- blízkosť sídla k okresnému mestu Topoľčany
- blízkosť k viacerým chráneným lokalitám v regióne
- blízkosť sídla k viacerým športovo-rekreačným zariadeniam v regióne
- množstvo kultúrno-spoločenských podujatí organizovaných v obci počas celého roka

Slabé stránky :

- nedostatočné základné služby pre turistov
- chýba ubytovanie v súkromí, turistická ubytovňa, kemping
- slabé rozšírenie agroturistických zariadení v širšom regióne
- neexistencia informačného centra a s tým súvisiaci nedostatok komplexných informácií o sídle a jeho okolí
- chýba športový areál s vybudovanými podmienkami pre viaceré v súčasnosti populárne športy
- chýba komplexná ponuka programov na trávenie voľného času pre návštevníkov aj domácich obyvateľov
- nedostatočné finančné zázemie obyvateľov pre rozvoj agroturistických zariadení

Príležitosti :

- vybudovanie informačného centra, prípadne aktuálne zabezpečovanie informácií pre prezentáciu širšieho regiónu
- spolupráca kompetentných ľudí v rámci regiónu navzájom a aj smerom dovonka
- spolupráca a koordinácia činnosti so susediacimi regiónmi
- spolupráca a koordinácia činnosti s inými turistickými a rekreačnými centrami v regióne
- nevyužívané objekty v obci
- získanie financií na podporu cestovného ruchu z projektov využívajúcich programy štátu a Európskej únie
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu Nitrianskeho samosprávneho kraja

Ohrozenia :

- nepriaznivá politika štátu v oblasti podpory cestovného ruchu
- slabý záujem ľudí všeobecne o cestovný ruch ako formu živobytia
- nedostatok peňazí na rozvoj cestovného ruchu
- zvyšovanie vstupných nákladov na vytvorenie a údržbu zariadení slúžiacich na agroturistiku
- neochota zainteresovaných ľudí, organizácií a podnikateľských subjektov spolupracovať

STRATEGICKÉ CIELE :

- podpora vybudovania ubytovacích a stravovacích kapacít
- zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu
- aktívna účasť na propagovaní sídla a širšieho regiónu
- vytvorenie informačného portálu
- podpora rozvoja agroturistiky so zameraním na vinárstvo, poľnohospodárstvo, návštevu prírody
- propagácia agroturistiky a budovania malých rodinných penziónov, kde by sa poskytovali služby ubytovania a stravovania

Životné prostredie

VÍZIA :

NEMČICE – OBEC KULTÚRNA A ČISTÁ, UCHOVÁVAJÚCA PRÍRODNÉ A HISTORICKÉ DEDIČSTVO PRE BUDÚCE GENERÁCIE, MYSLIACA EKOLOGICKY, PODPORUJÚCA RECYKLÁCIU A OBNOVITEĽNÉ ZDROJE ENERGIE

SÚČASNÝ STAV :

- existujúce divoké skládky
- neexistencia komplexnej kanalizačnej siete
- nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
- nedostatočná údržba zelene
- znečistené verejné priestranstvá
- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií

SWOT ANALÝZA :

Silné stránky :

- kvalitné informácie o území
- veľká biodiverzita územia a chránené druhy rastlín a živočíchov
- výrazné historické a krajinné štruktúry v bližšom regióne
- zachovalé prírodné prostredie
- výhodný prírodný a ľudský potenciál
- zavedený celoročný separovaný zber odpadov
- pravidelný zber a odvoz TKO
- kompostáreň v Topoľčanoch
- spracovaný Program odpadového hospodárstva obce
- spracovaný územný plán obce

Slabé stránky :

- vplyvy ohrozujúce dodržiavanie čistoty životného prostredia
- nevybudovaná komplexná sieť kanalizácie
- nevyhovujúce riešenie dopravy v obci
- nedostatočné vybavenie obce mechanizáciou na úpravu a údržbu zelene

Príležitosti :

- revitalizácia a projekty zelene v obci
- zvyšovanie ekologického vedomia u obyvateľov
- budovanie územných systémov ekologickej stability
- bezodpadové alebo nízkoodpadové hospodárenie
- využívanie alternatívnych zdrojov energií
- využívanie slnečnej energie na ohrev vody, rekonštrukcie kotolní na využívanie biomasy a pod.

Ohrozenia :

- nepredvídateľné ekologické havárie
- nepredvídateľné prírodné udalosti
- divoké skládky tuhého komunálneho odpadu
- ohrozovanie flóry a fauny v dôsledku neznalosti ľudí a subjektov
- intenzita cestnej dopravy

- zhoršený stav technickej infraštruktúry
- nedostatočný záujem občanov o aktivity zamerané ekológiu a ochranu životného prostredia
- nerešpektovanie všeobecne záväzných nariadení prijatých na úseku ochrany životného prostredia a na úseku likvidácie odpadov
- globalizačné tendencie

STRATEGICKÉ CIELE :

- odstránenie divokých skládok
- vybudovanie zariadenia slúžiaceho na nakladanie z bioodpadmi
- realizácia kanalizačnej siete v celej obci
- podpora recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie
- zabezpečenie kvalitnej údržby verejnej zelene
- výsadba nových stromoradií
- rozšírenie a udržiavanie siete smetných košov na verejných priestranstvách

Programová, realizačná a finančná časť

Programová, realizačná a finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce obsahuje popis aktivít, ktoré sa majú zrealizovať v jednotlivých oblastiach popisovaných v strategicknej časti dokumentu. Úlohou tohto popisu je mať prehľad o tom, čo môže obec v určitých daných obdobiach realizovať.

Treba však upozorniť, že aj keď sú nižšie uvedené aktivity usporiadané do určitého poradia, toto poradie neurčuje ich prioritu pred ostatnými naplánovanými aktivitami. Plnenie jednotlivých úloh bude závisieť hlavne od toho, aké priority budú pre obec dôležité v danom období, aké finančné prostriedky sa získajú a samozrejme od konečnej schválenej podoby rozpočtu obce v jednotlivých rokoch. Dôležitým prvkom uprednostňovania určitých zámerov sú aj termíny vyhlasovania jednotlivých konkrétnych výziev na čerpanie prostriedkov z fondov EÚ, ktoré sa neriadia dlhodobým záväzným harmonogramom.

Akčný plán aktivít obce na roky 2014-2020

Akčný plán základných priorít obce obsahuje hlavné priority rozvoja obce. Obsahuje prebiehajúce ale ešte nedokončené aktivity, aktivity ktoré boli už čiastočne riešené v minulosti a samozrejme aj aktivity ktoré sú ešte len v teoretickej rovine a ktoré môžu byť v budúcnosti vhodné alebo nevyhnutné pre ďalší rozvoj obce. Určený časový harmonogram závisí hlavne od množstva finančných prostriedkov, ktoré môže obec v každoročnom rozpočte vyčleniť na rozvoj obce a samozrejme aj do ďalších doplnkových zdrojov, ako sú granty, dotácie a finančné príspevky z fondov EÚ.

V súčasnosti prebehlo posúdenie a príprava aktivít pre rôzne oblasti možnosti čerpania zdrojov pre financovanie z fondov v novom programovacom období Európskej únie na roky 2014-2020. Vzhľadom na skúsenosti z iných sídiel sa však hlavne pri zámeroch budovania dopravnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia ukázalo ako správne spájanie menších sídiel do mikroregiónov.

Takže významným prvkom ďalšieho rozvoja obce je spolupráca medzi samosprávami v regióne, zástupcami štátneho a verejného sektora, podnikateľskou sférou, sociálnymi partnermi a aj mimovládnyimi organizáciami.

Prioritné aktivity obce

Aktivita	1
Názov aktivity	Rekonštrukcie miestnych chodníkov
Väzba na cieľ	Zlepšenie technickej infraštruktúry obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	2
Názov aktivity	Príprava lokalít na IBV
Väzba na cieľ	Zlepšenie technickej infraštruktúry obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	3
Názov aktivity	Rekonštrukcie technickej infraštruktúry v obci
Väzba na cieľ	Zlepšenie technickej infraštruktúry obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	4
Názov aktivity	Rozširovanie služieb pre dôchodcov
Väzba na cieľ	Zlepšenie života dôchodcov v obci
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	5
Názov aktivity	Sprevádzkovanie objektu budovy bývalej ZŠ
Väzba na cieľ	Zvýšenie kultúrno - historickej hodnoty obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	6
Názov aktivity	Podpora a rozširovanie kultúrno–spoločenských akcií
Väzba na cieľ	Zvýšenie kultúrno - historickej hodnoty obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	7
Názov aktivity	Rekonštrukcia kultúrneho domu
Väzba na cieľ	Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti obce
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	8
Názov aktivity	Výstavba drobnej architektúry
Väzba na cieľ	Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	9
Názov aktivity	Vybudovanie všestranného športového areálu
Väzba na cieľ	Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	10
Názov aktivity	Vybudovanie kanalizácie v celej obci
Väzba na cieľ	Zlepšenie životnej úrovne a kvality život. prostredia
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Aktivita	11
Názov aktivity	Odstraňovanie čiernych skládok TKO
Väzba na cieľ	Zlepšenie životnej úrovne a kvality život. prostredia
Garant	Obec
Zdroj financovania	Vlastné zdroje, dotácie z SR, EU
Obdobie realizácie	2016-2020

Akčné plány podľa oblastí

Akčný plán v oblasti technickej infraštruktúry

PROBLÉMY :

- neexistujúca komplexná kanalizačná sieť
- nepripravené lokality pre IBV
- preťažená doprava v niektorých častiach obce
- zhoršený technický stav komunikácií
- zhoršený stav existujúcich chodníkov
- nedostatočný informačný systém v obci

PRIORITY :

- vybudovanie kanalizačnej siete
- rekonštrukcia kultúrneho domu
- príprava lokalít pre IBV
- rekonštrukcie ulíc podľa potrieb a technického stavu
- rekonštrukcie chodníkov v obci
- zabezpečenie odtekania povrchových dažďových vôd z cestných komunikácií

Cieľ č.1	Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.1.1	Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete
	Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov a na harmonograme zodpovedných organizácií
Úloha č.1.2	Zabezpečenie odtekania povrchových dažďových vôd z cestných komunikácií
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na vyčlenení finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Zlepšenie vzhľadu obce
Úloha č.2.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2	Odstránenie znečistenia z verejných priestranstiev
	Realizácia a termín závisí od stavu verejných priestranstiev v obci a na vyčlenení potrebných finančných prostriedkov
Úloha č.2.3	Zabezpečenie udržiavania poriadku na verejných priestranstvách
	Realizácia a termín závisí od stavu na verejných priestranstvách, na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.4	Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Zlepšenie technickej infraštruktúry v obci
Úloha č.3.1	Rekonštrukcia elektrickej siete podľa potrieb a technického stavu
	Realizácia a termín závisí od aktuálneho technického stavu, od priorít obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.2	Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa potrieb a technického stavu
	Realizácia a termín závisí od aktuálneho technického stavu, od priorít obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.3	Rekonštrukcia vodovodnej siete podľa potrieb a technického stavu
	Realizácia a termín závisí od aktuálneho technického stavu, od priorít obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.4	Zatraktívnenie obce pre bytovú výstavbu
Úloha č.4.1	Príprava lokalít na IBV
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti sociálnej infraštruktúry

PROBLÉMY :

- slabšia sociálna infraštruktúra pre dôchodcov
- nedostatok bezbariérových prechodov a vstupov
- chýbajúce projekty sociálnych služieb a pomoci
- nedostatočné sociálne cítenie obyvateľstva

PRIORITY :

- rozšírenie poskytovania sociálnych služieb dôchodcom a iným sociálne slabším vrstvám obyvateľstva
- neustála podpora existujúceho klubu dôchodcov s jeho prípadným rozširovaním o ďalšie činnosti a služby

Cieľ č.1	Zlepšenie života dôchodcov v obci
Úloha č.1.1	Neustála podpora opatrovateľských služieb
	Zabezpečovanie závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.2	Zriadenie služby tzv. „zdravotnej sestry“ pre starých a chorých ľudí
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.3	Rozširovanie služieb pre dôchodcov a sociálne slabšie vrstvy obyvateľstva
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Zvyšovanie záujmu ľudí o pomoc sociálne slabším vrstvám obyvateľstva žijúcim v obci
Úloha č.2.1	Osveta zameraná na sociálne cítenie ľudí
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2	Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti školstva, kultúry a športu

PROBLÉMY :
- zhoršený stavebný a technický stav verejných budov a zariadení
- zhoršený stav budovy kultúrneho strediska
- nedostatok financií na rozširovanie kultúrno-športových podujatí

PRIORITY :
- využitie budovy bývalej ZŠ
- rekonštrukcia verejných budov podľa potreby
- vybudovanie viacúčelového športového areálu

Cieľ č.1	Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti obce
Úloha č.1.1	Rekonštrukcia kultúrneho domu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.2	Podpora existujúcich kultúrnych akcií v obci
	Realizácia závisí na naplánovanom harmonograme kultúrnych akcií počas roka a na vyčleňovaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Skrášlenie obce
Úloha č.2.1	Skrášlenie verejných priestranstiev výsadbou okrasných drevín
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Udržiavanie poriadku na verejných priestranstvách
	Realizácia a termín závisí na aktuálnom stave verejných priestranstiev a na vyčlenení finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Podpora voľnočasových aktivít v obci
Úloha č.3.1	Neustála podpora existujúcich voľnočasových aktivít v obci
	Realizácia závisí na naplánovanom harmonograme voľnočasových aktivít počas roka a na vyčleňovaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.2	Vybudovanie všestranného športového areálu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti podnikania a služieb

PROBLÉMY :

- nedostatočná príprava plôch pre priemyselné parky
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania v oblasti služieb, výroby a obchodu
- nedostatočné priestory pre obchod a služby
- nevybudovaná kanalizačná sieť
- zhoršujúci sa stav technickej infraštruktúry v obci
- nemotivačné prostredie pre rozvoj súkromného podnikania

PRIORITY :

- obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti
- rekonštrukcia technickej infraštruktúry podľa potreby
- využívanie blízkosti okresného sídla
- rozšírenie a udržiavanie informačných tabúl o službách v obci
- zabezpečenie technickej infraštruktúry pre zatraktívnenie regiónu pre rozšírenie podnikateľských možností
- podpora miestnych živnostníkov, ktorých činnosť je zameraná na služby, obchod a výrobu

Cieľ č.1	Dobudovanie siete služieb v obci
Úloha č.1.1	Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v obci vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a následne bude táto ponuka priebežne v určených pravidelných intervaloch aktualizovaná
Úloha č.1.2	Rekonštrukcia lokalít vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období, požiadavkách na nové lokality so službami a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.3	Vytvorenie vhodnej legislatívy v obci smerujúcej k podpore rozvoja podnikania a služieb v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na vzniknutých potrebách a požiadavkách zmeny existujúcich alebo vydania nových všeobecne záväzných nariadení obce

Cieľ č.2	Zvyšovanie zamestnanosti v obci
Úloha č.2.1	Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Podpora nových pracovných príležitostí na úseku zvyšovania ochrany životného prostredia
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Zvyšovanie atraktívnosti obce na úseku podnikania a hospodárskeho rozvoja
Úloha č.3.1	Rekonštrukcia technickej infraštruktúry podľa potreby
	Realizácia a termín závisí na aktuálnom stave infraštruktúry, prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.3.2	Vybudovanie komplexnej kanalizačnej siete
	Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov a na harmonograme zodpovedných organizácií

Cieľ č.4	Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v obci
Úloha č.4.1	Analýza stavu občianskej vybavenosti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na vyčlenení finančných prostriedkov určených na spracovanie predmetnej analýzy
Úloha č.4.2	Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na všeobecnej zhode starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva
Úloha č.4.3	Vytvorenie prípadne vyhľadanie podmienok pre obnovu občianskej vybavenosti
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na posúdení dostupných možností pre realizáciu úlohy
Úloha č.4.4	Obnova občianskej vybavenosti zameraná na podporu podnikania a služieb v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti cestovného ruchu

PROBLÉMY :
- nedostatočné množstvo turistov
- nedostatočná informačná činnosť
- nedostatočná propagácia regiónu
- nedostatočná spolupráca medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi cestovného ruchu pôsobiacimi v regióne
- nedostatočná kvalita priláhlých turistických a rekreačných oblastí

PRIORITY :	
-	spracovanie kvalitného propagačného materiálu v rámci regiónu
-	rozvoj a propagácia agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
-	podpora rozvoja víkendovej turistiky so zameraním na širšie okolie
-	zlepšenie spolupráce v celom regióne medzi podnikateľskými subjektmi pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu
-	zabezpečenie ponuky ubytovacích a stravovacích kapacít

Cieľ č.1	Zvýšenie atraktivity obce z hľadiska turizmu
Úloha č.1.1	Výstavba drobnej architektúry
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.1.2	Vybudovanie všestranného športového areálu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.2	Zlepšenie propagácie obce a regiónu
Úloha č.2.1	Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľmi
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.2	Vydanie propagačného materiálu o turistických možnostiach v širšom regióne
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.3	Zabezpečenie dohľadu nad kvalitou a rozsahom poskytovaných služieb v oblasti cestovného ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a zabezpečená bude určením zodpovednej osoby

Cieľ č.3 Zabezpečovanie základných podmienok rozvoja turizmu v obci a v regióne	
Úloha č.3.1	Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.2	Finančná a legislatívna podpora agroturistiky v obci
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.3	Podpora vytvorenia ubytovacích kapacít pre turistické účely
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.4	Podpora rozšírenia rozsahu služieb v oblasti cestovného ruchu
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.5	Osveta o rozšírení agroturistiky medzi miestnym obyvateľstvom
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Akčný plán v oblasti životného prostredia

PROBLÉMY :

- neexistencia kanalizačnej siete
- divoké skládky
- nedostatočná údržba zelene
- nedostatočné odvádzanie povrchových vôd z ciest
- nevyužívanie alternatívnych a ekologickejších zdrojov energií

PRIORITY :

- realizácia kanalizačnej siete
- údržba rigolov popri cestách
- odstránenie divokých skládok
- údržba verejnej zelene

-	výsadba nových stromoradií
-	rozvoj recyklácie a využívania obnoviteľných zdrojov energie zameraný na znižovanie nákladov na činnosti obce
-	osveta zameraná na rozvoj recyklácie a znižovanie množstva vyprodukovaných odpadov
-	osveta medzi obyvateľmi obce a podnikateľskými subjektmi zameraná na využívanie obnoviteľných zdrojov energie
-	zachovávanie, vybudovanie prípadne rekonštrukcia typickej drobnej architektúry v súvislosti so zachovaním charakteru krajiny

Cieľ č.1	Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č.1.1	Realizácia kanalizačnej siete v obci
	Realizácia a termín závisí na získaní finančných prostriedkov a na harmonograme zodpovedných organizácií
Úloha č.1.2	Odstránenie divokých skládok
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období, na získaní finančných prostriedkov potrebných na túto špecifickú úlohu a na jej administratívnom a realizačnom zabezpečení
Úloha č.1.3	Údržba verejnej zelene
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na neustálom vyčleňovaní potrebných finančných prostriedkov a pracovných kapacít
Úloha č.1.4	Zabezpečovanie ochrany všetkých zložiek životného prostredia
	Realizácia bude zabezpečovaná neustálym sledovaním dodržiavania legislatívy na úseku ochrany prírody a odpadov občanmi a návštevníkmi obce

Cieľ č.2	Zlepšenie nakladania s odpadmi
Úloha č.2.1	Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Úloha č.2.2	Podpora recyklácie odpadov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na vyčleňovaní finančných prostriedkov
Úloha č.2.3	Osveta v súvislosti so znižovaním množstva vytvorených odpadov
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov

Cieľ č.3	Systém komplexného zabezpečenia údržby a čistoty v obci
Úloha č.3.1	Zabezpečenie údržby verejnej zelene
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na neustálom vyčleňovaní potrebných finančných prostriedkov a pracovných kapacít
Úloha č.3.2	Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev
	Realizácia a termín závisí na prioritách obce v danom období a na získaní finančných prostriedkov
Úloha č.3.3	Zabezpečenie efektívneho odstraňovania povrchových a dažďových vôd z chodníkov a cestných komunikácií
	Realizácia a termín závisí na aktuálnom stave infraštruktúry potrebnej na efektívne odstraňovanie povrchových a dažďových vôd z ciest a chodníkov a vyčlenení respektíve získaní finančných prostriedkov

Organizačné zabezpečenie realizácie aktivít

Vypracovaním Plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky – princíp programovania. Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov a práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie. Existencia viacerých nositeľov úloh zároveň umožní realizáciu viacerých projektov v tom istom čase, samozrejme okrem tých, ktorých výsledky na seba nadväzujú. Je však potrebné, aby existovala pracovná skupina, ktorá bude dostatočne operatívna a zložená z ľudí verejného a súkromného sektora. Táto skupina by mala vyvíjať činnosť v úzkej väzbe na obecné zastupiteľstvo a na jeho odborné komisie. Podstatou jej činnosti bude podnikať kroky smerujúce k realizácii projektov, pripravovať projekty a koordinovať aktivity účastníkov rozvojového procesu. Vzhľadom k skutočnosti, že garantom väčšiny projektov je obec, možno predpokladať personálne prekrývanie činností administratívnych štruktúr miestnej samosprávy s poslancami a pracovnou skupinou.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je starosta obce. Výkonným orgánom pre prípravu a realizáciu rozvojových projektov a aktivít PHSR sú starosta obce, ním riadené inštitúcie obce, ním určené zodpovedné osoby a vybraní partneri projektov. Orgány zodpovedajú za systém riadenia PHSR a v prípade čerpania pomoci EÚ a dotácií i za systém riadenia pomoci, čerpanie dotácií a použitie úverových zdrojov.

Realizácia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2014 – 2020 je inštitucionálne a organizačne zabezpečená miestnou samosprávou prostredníctvom činnosti Obecného zastupiteľstva, komisií obecného zastupiteľstva, starostu obce, Obecného úradu ako výkonného aparátu miestnej samosprávy a miestnymi aktivitami občanov obce a občianskych združení, pôsobiacich na území obce a aj v bližšom regióne.

Monitorovanie a hodnotenie realizácie aktivít

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je dokument živý, otvorený, reagujúci na zmeny a teda je zřejmé, že vypracovaním a schválením

výsledného dokumentu proces strategického plánovania nekončí. Proces plánovania však vyžaduje aj potrebu priebežného vyhodnocovania procesu realizácie aktivít, resp. ich monitorovanie. Monitorovanie je nevyhnutné, pretože zaisťuje vykonanie akcií a udržanie úsilia na dosiahnutie cieľov tým, že uskutočňuje opatrenia na prispôbenie sa prípadným zmenám v dostupných alebo požadovaných zdrojoch, prípadne zmenám prostredia ako takého. Akčný plán opatrení rozvoja obce je preto potrebné každoročne aktualizovať.

Pracovná skupina pre implementáciu by okrem úlohy „transformovať strategickú víziu a ciele na skutočnosť“ mala plniť aj monitorovaciu úlohu. Jej náplňou bude sledovať zmeny v smerovaní vývoja obce, zmeny vonkajších podmienok rozvoja, ako aj nové požiadavky obyvateľov a ďalších cieľových skupín (návštevníkov, podnikateľov) a na základe zistených skutočností je potrebné uskutočniť revíziu aktuálnosti strategických cieľov, čo môže viesť k ich prípadnému prehodnoteniu.

Pracovná skupina pre implementáciu a monitoring by sa mala schádzať na spoločných stretnutiach aspoň raz za rok. Na stretnutí by sa malo zhodnotiť plnenie plánu, doterajší postup realizácie jednotlivých aktivít a následne by sa prediskutovali a odsúhlasili prípadné zmeny v pláne aktivít.

Odporúčané zloženie pracovnej skupiny:

- starosta obce,
- odborné komisie pri Obecnom zastupiteľstve,
- zainteresované podnikateľské subjekty,
- predstavitelia subjektov spolupracujúcich na realizácii aktivít/projektov,
- zainteresovaní obyvatelia, ktorí deklarovali záujem participovať v skupine.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja je stálym a dlhodobým procesom zameraným na sledovanie kvalitatívnych a kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov. Jeho cieľom je získavanie informácií o skutočnom plnení opatrení zameraných na zmenu negatívneho vývoja, resp. o potrebe zmeniť ich výber alebo spôsob realizácie.

Monitorovanie plnenia programu rozvoja bude obsahovať nasledovné činnosti:

- každoročné hodnotenie naplňovania cieľov stanovených v PHSR,
- každoročné spracovanie plánu aktivít na nasledujúce obdobie,

- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizácie jednotlivých cieľov a opatrení,
- vyhodnotenie dopadov aktivít na občanov dotazníkovou formou a porovnanie s počiatočnými požiadavkami a preferenciami občanov pri zostavovaní PHSR.

Zmyslom procesu hodnotenia je sumarizovať výstupy získané monitorovaním projektov na získanie informácií o účinnosti a efektívnosti vynaložených nákladov. Tieto informácie sa transformujú do monitorovacích a hodnotiacich správ, ktoré sa prerokovávajú na zasadnutiach pracovnej skupiny. Proces hodnotenia využíva ako svoje vstupy všetky dáta získavané v procese monitorovania. Výstupom procesu hodnotenia, resp. celého procesu monitorovania a hodnotenia sú hodnotiace a monitorovacie správy.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity voči cieľom projektov. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka a vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje s použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom. Hodnotenie sa opiera o monitorovacie činnosti, ktoré mu poskytujú nevyhnutné informácie. Hodnotenie znamená kritické a objektívne overovanie a plní funkciu spätnej väzby.

Finančné zabezpečenie realizácie aktivít

Keďže realizáciu opatrení a aktivít predstavujú viaceré finančne náročné projekty, je dôležité identifikovať a určiť optimálne finančné zdroje, ktoré umožnia ich realizáciu.

Finančné prostriedky potrebné na realizáciu projektov budú v pochádzať z nasledovných zdrojov:

- verejné zdroje - rozpočet obce,
- ostatné verejné zdroje,
- súkromné zdroje,
- fondy Európskej únie

Verejné zdroje – rozpočet obce

Rozpočet obce je základným zdrojom financovania jej aktivít. Keďže výška voľných finančných prostriedkov obce je limitovaná, je preto vhodné prostriedky obecného rozpočtu použiť najmä na:

- zabezpečenie prípravy projektov – projektové dokumentácie a príprava žiadostí,
- spolufinancovanie projektov – percentuálna výška finančnej spoluúčasti obce je určovaná pri konkrétnych výzvach na predkladanie žiadostí o NFP,
- bežné aktivity - neinvestičné aktivity v oblasti služieb občanom a spoločenského života

Ostatné verejné zdroje

Mestá a obce majú obmedzené možnosti získavania grantov zo štátneho rozpočtu na rozvojové aktivity. Nenávratný finančný príspevok pre investičné projekty – výstavbu obecných nájomných bytov je možné získať z Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR. Na prefinancovanie ostatných nákladov je možné získať úver od Štátneho fondu rozvoja bývania.. Dôležitú úlohu pri realizácii environmentálnej infraštruktúry plní Environmentálny fond, ktorý nahradil Štátny fond životného prostredia.

Súkromné zdroje

Súkromné prostriedky predstavujú najjednoduchšiu formu investovania, nakoľko ich použitie závisí výlučne od rozhodnutia ich vlastníka. Pri investovaní súkromných zdrojov investor primárne hľadá zisk. Ich význam pre regionálny rozvoj spočíva v tom, že obvykle prinášajú nové pracovné miesta, skvalitňujú služby pre návštevníkov obce i pre miestnych obyvateľov. Vzhľadom k obmedzenej investičnej sile ekonomických subjektov pôsobiacich v obci bude potrebné zamerať pozornosť najmä na externé subjekty a aktívne vyhľadávať potenciálnych investorov.

Fondy Európskej únie

Po vstupe SR do Európskej únie sa otvorili ďalšie možnosti získania finančných prostriedkov. Európska regionálna politika si kladie za cieľ vyrovnávanie rozdielov medzi regiónmi v zmysle finančnej solidarity. Aby SR mohla v čerpať finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov, bola vypracovaná Partnerská dohoda SR 2014 – 2020.

Záver

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nemčice vznikol pre potreby rozvoja obce a pre potreby vytvorenia určitého systému a smeru plánovania rozvoja obce. Jeho hlavným cieľom je zlepšenie kvality života jeho občanov, vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj a presadzovanie konceptu udržateľného rozvoja obce. Existencia spracovanej lokálnej rozvojovej stratégie je však potrebná aj na získanie finančnej podpory z verejných zdrojov - európskych, štátnych alebo regionálnych.

Tento program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja je rozčlenený do troch základných častí, a to charakteristika obce a regiónu, ďalej strategická časť zahrňujúca potreby obce Nemčice, a realizačná časť, ktorá obsahuje rozpis priorít, cieľov a úloh, ktorými by sa mala obec zaoberať v najbližších rokoch a zároveň navrhuje aj ich spôsob financovania, riadenia a monitorovania. Cieľom programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja nie je vyriešiť všetky problémy, ktoré sa v obci vyskytujú, ale riešiť veci podľa aktuálnej potreby a naliehavosti v súlade s celkovou víziou programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce. Programový dokument obsahuje a usmerňuje podporu rozvoja obce aktivizáciou a koordináciou všetkých ekonomických, kultúrnych a spoločenských subjektov tak, aby bol maximálne využitý potenciál územia na dosiahnutie ekonomickej, kultúrnej a spoločenskej prosperity celej obce pri akceptovaní princípov udržateľného rozvoja.

Spracovaný dokument predstavuje súčasný stav i perspektívy rozvoja obce, ktorá sa snaží zlepšiť životné podmienky svojich občanov. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Nemčice vychádza z priorít a cieľov vytýčených pre rozvoj Nitrianskeho samosprávneho kraja. Opätovne je potrebné upozorniť na to, že program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nie je uzavretý dokument a je priebežne doplňovaný formou krátkodobých akčných plánov a v prípade zmeny východiskových podmienok aktualizovaný.

Použité zdroje informácií

- Národný strategický referenčný rámec Slovenskej republiky 2007 – 2013
- Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2014 – 2020
- Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja (2014)
- Národný strategický plán rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2007-2013
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) v znení Zmien a doplnkov KURS z roku 2011
- Program rozvoja vidieka SR na programovacie obdobie 2014-2020
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja 2012-2018
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu NSK na roky 2006 – 2013
- Územný plán regiónu Nitrianskeho kraja (2012)
- Návrh Zmien a doplnkov č.1 Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja (2014)
- Štatistický úrad SR
- Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011
- Internetová stránka obce Nemčice www.nemcice.sk